

Vierde IRTI-conferentie 'Faith and Ethnicity' in Princeton

Vanaf 1 september 2000 verleent de Vrije Universiteit onderdak aan het International Reformed Theological Institute (IRTI). Dit instituut wordt gedragen door theologen met in de regel een gereformeerde (in de ruimste zin van het woord) achtergrond vanuit de hele wereld. Het doel is elkaar te steunen in de ontwikkeling van levende theologie: hoe verwoorden wij in onze tijd wat de kerk van alle eeuwen heeft beleden? Het instituut dat onderdeel is van de Faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit, speelt daarin een coördinerende en een initiërende rol.

Van 11 tot 15 juni 2001 hield het IRTI zijn vierde tweejaarlijkse conferentie. Eerder waren conferenties gehouden over Vrijheid (Hongarije, 1995), Kerk en ambt (Zuid-Afrika, 1997) en Christelijke hoop in context (Nederland, 1999). Ditmaal was de conferentie in Princeton (VS) over het thema 'Faith and Ethnicity'. Aanleiding tot dit thema waren de verschillende conflicten in de wereld waarin godsdienst een rol speelt, zoals op de Molukken, op de Balkan, in Israël, in Noord-Ierland. Dit vraagt om een diepere doordinking hoe christelijk geloof zich verhoudt tot volk, ras, politiek of sociale groep. Het roept ook vragen op over de aard en de grenzen van incultuuratie. Zestig theologen hielden zich rond tien centrale lezingen en 31 workshops met deze thematiek bezig. De conferentie verliep in een uitstekende sfeer en werd als zeer vruchtbaar ervaren, met name door de zeer verschillende benaderingen waardoor de ernst

van de problematiek goed aan het licht kwam.

Op de eerste dag werden enkele grondlijnen uitgezet. Allereerst door een inleiding door de directeur van IRTI, Abraham van de Beek (Vrije Universiteit) over de complexiteit van de begrippen en dat de eenheid van de kerk altijd een eenheid in Christus is, in wie volgens Paulus noch jood noch Griek is. Vervolgens door een lezing van Eberhard Busch over de achtergrond en theologie van de Barmer Thesen uit 1934 die symbool staan voor de kerkelijke afwijzing van het nazisme. In de workshops werd de volgende morgen over de vraag van de relatie naar Israël nog verder doorgedacht. Wat betekent de gave van het land als theologisch thema en wat betekent het vooral voor Palestijnse christenen?

De tweede dag was verder vooral gewijd aan Indonesië. John Titaley

(Salatiga) en Gerrit Singgih (Yogyakarta) schetsten vanuit verschillende invalshoeken de spanning die het bestaan van de kerk als minderheid oproept en de vraag hoe je je daarin tot de staat en de andere godsdiensten (in dit geval met name de islam) moet verhouden. In de workshops kwamen andere Indonesiërs aan het woord met verder toegespitste verhalen. Interessant was dat ook Molukse theologen uit Nederland deelnamen aan de conferentie. 's Avonds hield Max Steakhouse (Princeton) een achtergrondlezing over de relatie tussen religie en het sociaal-politieke leven in verschillende godsdiensten en de bijzondere plaats die het christendom daarin aanvankelijk innam.

Op de derde dag gingen de workshops door op deze bredere thematiek: hoe neem je als kerk deel aan het publieke debat? Is er bij contextualisatie nog algemeen geldige communicatie mogelijk? Vervolgens ging men via de hoofdlezingen weer over naar concrete situaties. Sang Lee (Princeton) schetste de betekenis van het geloof voor mensen die zich in een minderheidspositie bevinden. Het geloof is bemoediging voor de gemarginaliseerden. Verder werd in een lezing van Ferenc Szücs (Budapest) en in verschillende workshops de verhouding van volk en geloof in Hongarije, aan de orde gesteld. Szücs maakte het onderscheid